

SMERNICA

1/2015

o prijímaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti.

I.

Úvodné ustanovenia.

1. Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon"), platný od 14.11.2014, účinný od 01.01.2015 a zverejnený v Zbierke zákonov, čiastka 95/2014, ktorý upravuje podmienky poskytovania ochrany osobám pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti a zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri oznamovaní protispoločenskej činnosti. Predmetný zákon obsahuje aj úpravu povinnosti štátu v oblasti prevencie protispoločenskej činnosti ako aj výchovy a vzdelávania zameraného na boj proti korupcii.

2. V zmysle ustanovenia § 11, ods. (1) v spojení s ustanovením § 2, ods. (1), písm. f) zákona **je obec ako orgán verejnej moci zamestnávateľom**, ktorý je okrem iného povinný v súlade s ustanovením § 11, ods. (8) zákona vydať vnútorný predpis, ktorý primerane upraví postupy pri prijímaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti v zmysle zákona.

3. Obec Hraň (ďalej len „obec“) v zmysle vyššie uvedeného vydáva internú smernicu (ďalej len „smernica“) za účelom úpravy postupov pri prijímaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti obcou. Predmetná smernica obsahuje aj úpravu práv zamestnancov obce v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti, o ktorej sa dozvedeli v súvislosti so svojím zamestnaním. Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov obce ako aj pre všetkých zamestnancov Základnej školy s materskou školou Hraň.

II.

Vymedzenie základných pojmov.

1. **Oznamovateľ** (ďalej v texte aj ako „osoba, ktorá podala podnet“) je fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie takéhoto oznámenia, pričom v oznámení uvedie skutočnosti, o ktorých sa dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a ktoré môžu významnou mierou prispieť alebo prispeli k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo usvedčeniu jej páchatel'a. V kontexte predchádzajúceho sa za oznamovateľa považuje aj oznamovateľovi blízka osoba, ak je v pracovnoprávnom vzťahu k tomu istému zamestnávateľovi. Oznamovateľ môže súčasne s podaním podnetu počas trestného konania alebo počas konania o správnom delikte požiadať podľa ustanovenia § 3, ods. (1) a § 5, ods. (1) zákona o poskytnutie ochrany.

2. **Oznámenie** je uvedením skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a ktoré môžu významnou mierou prispieť alebo ktoré prispeli k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo usvedčeniu jej páchatel'a.

3. **Závažná protispoločenská činnosť** je protiprávne konanie, ktoré je:

a) niektorým z trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa ustanovení § 261 až § 263 Trestného zákona,

- b) trestným činom machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa ustanovenia § 266 Trestného zákona,
- c) niektorým z trestných činov zneužívania právomoci verejného činiteľa alebo marenia úlohy verejným činiteľom,
- d) niektorým z trestných činov korupcie podľa ustanovení Trestného zákona (prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia, volebná korupcia),
- e) trestným činom, za ktorý Trestný zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky,
- f) správnym deliktom, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 50 000 EUR.

4. **Podnetom** je:

- a) oznámenie vrátane anonymného oznámenia, ktorým sa rozumie uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a ktoré môžu významnou mierou prispieť alebo ktoré prispeli k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo usvedčeniu jej páchatel'a,
- b) neanonymné oznámenie fyzickej osoby o inej protispoločenskej činnosti ako závažnej protispoločenskej činnosti, o ktorej sa dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, t.j. ide zväčša o oznámenia o skutočnostiach, ktoré svojou povahou nenapĺňajú skutkové znaky vyššie uvedených trestných činov alebo správnych deliktov (iné formy protispoločenskej činnosti ako napr. neetické alebo nehospodárne správanie sa).

5. **Anonymné oznámenie** je také oznámenie, v ktorom nie je uvedené meno, priezvisko a adresa pobytu osoby, ktorá oznámenie podáva.

6. **Zodpovedná osoba** je hlavný kontrolór obce, ktorý plní úlohy zamestnávateľa podľa § 11, ods. (4) až (7) a § 12 zákona.

7. **Dobrá viera**, resp. konaním v dobrej viere sa rozumie konanie osoby, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v tom čase má, je presvedčená o pravdivosti uvádzaných skutočností, pričom v pochybnostiach sa jej konanie považuje za konanie v dobrej viere, pokiaľ sa nepreukáže opak.

8. **Chránené oznamovanie** (v anglickom jazyku: whistleblowing) je oznamovanie protispoločenskej činnosti v zmysle zákona.

9. **Dotknutá osoba** je osoba v podnete konkrétne označená ako zamestnanec alebo štatutárny zástupca zamestnávateľa.

III.

Podávanie, prijímanie, preverovanie, evidovanie a vybavovanie podnetov

1. Podnet možno podať ústne, písomne alebo prostredníctvom elektronickej pošty.
2. Ústne možno podať podnet do záznamu prostredníctvom zodpovednej osoby.
3. Písomný podnet sa podáva osobne priamo zodpovednej osobe resp. osobne alebo jeho zaslaním poštou do podateľne obecného úradu s uvedením adresy obecného úradu a zodpovednej osoby ako koncového adresáta, pričom podateľňa obecného úradu je povinná takto doručený podnet bez zbytočného odkladu odovzdať zodpovednej osobe. Písomný podnet podaný osobne do podateľne obecného úradu resp. zaslaný prostredníctvom pošty musí byť podaný resp. zaslaný v zalepenej obálke s vyznačenou poznámkou „Neotvárať – podnet pre hlavného kontrolóra v zmysle zákona č. 307/2014 Z. z.“.
4. Prostredníctvom elektronickej pošty je podanie podnetu možné uskutočniť na e-mailovú adresu zodpovednej osoby: fero.fedak@gmail.com
. Predmetný spôsob podávania podnetov je oznamovateľom prístupný 24 hodín denne.
5. Preverovanie podnetov v zmysle zákona vykonáva zodpovedná osoba, ktorou je hlavný kontrolór obce.
6. Zodpovedná osoba je povinná prijať každý podnet.
7. Pri preverovaní podnetu zodpovedná osoba posudzuje obsah podnetu bez ohľadu na jeho označenie.
8. Ak z obsahu podnetu vyplýva, že podnetom v zmysle zákona je iba jeho časť, v zmysle tejto smernice zodpovedná osoba preverí len príslušnú časť podnetu. Časť podnetu, na ktorú sa nevzťahuje zákon, zodpovedná osoba vybaví v zmysle iných právnych predpisov (napr. sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, petície podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve).
9. V prípade, ak z obsahu podnetu vyplýva, že nejde o podnet podľa zákona a teda na vybavenie podnetu je príslušný iný orgán, zodpovedná osoba je povinná podnet bez zbytočného odkladu postúpiť tomuto vecne príslušnému orgánu. V takomto prípade je zodpovedná osoba povinná o postúpení podnetu bez zbytočného odkladu informovať osobu, ktorá takýto podnet podala.
10. Zodpovedná osoba je povinná preveriť podnet najneskôr do 90 kalendárnych dní od jeho prijatia.
11. V odôvodnených prípadoch môže zodpovedná osoba lehotu uvedenú v predchádzajúcom odseku predĺžiť, a to najviac o 30 dní, pričom o predĺžení tejto lehoty ako aj o dôvodoch jej predĺženia je povinná zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu informovať osobu, ktorá podnet podala, vyššie uvedené neplatí v prípade anonymného podnetu.
12. Dĺžka lehoty na preverovanie podnetu nemôže celkovo presiahnuť 120 dní odo dňa prijatia podnetu.

13. V prípade, ak na preverenie a meritórne vybavenie podnetu v zmysle zákona je nevyhnutné doplnenie resp. spresnenie údajov uvedených v podnete, je zodpovedná osoba povinná bez zbytočného odkladu vyzvať osobu, ktorá podala podnet, na jeho doplnenie alebo spresnenie s určením lehoty na doplnenie resp. spresnenie údajov.

14. V prípade, ak podnet smeruje voči konkrétnemu zamestnancovi alebo štatutárnemu zástupcovi zamestnávateľa („dotknutá osoba“), zodpovedná osoba je povinná bez zbytočného odkladu oboznámiť dotknutú osobu s obsahom podnetu a umožniť jej vyjadriť k tvrdeniam tam uvádzaným, ako aj predložiť doklady, písomnosti či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci, pričom pri oboznamovaní dotknutej osoby s obsahom podnetu je zodpovedná osoba povinná dbať na zachovanie mlčanlivosti o totožnosti podávateľa podnetu s prihliadnutím na povinnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov. V prípade, ak z informácií, ktoré sú súčasťou alebo prílohou podnetu, vyplýva totožnosť podávateľa podnetu, zodpovedná osoba s takýmito informáciami dotknutú osobu neoboznámi, pričom vyzve dotknutú osobu len na uvedenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie podnetu.

15. Zodpovedná osoba je oprávnená v rozsahu nevyhnutne potrebnom na vybavenie podnetu písomne vyzvať osobu, ktorá podala podnet, tak i zamestnávateľa, ako aj dotknutú osobu, na spoluprácu pri preverovaní podnetu, to všetko spolu s určením primeranej lehoty na poskytnutie ich súčinnosti.

16. Zodpovedná osoba spíše o výsledku preverenia podnetu písomný záznam, ktorého obsahom je uvedenie skutočností, ktoré uvádza podávateľ podnetu. Zároveň zodpovedná osoba je povinná v písomnom zázname sa vyjadriť ku každej skutočnosti, a to jednak z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností, ako aj z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému naplneniu prvku protiprávnosti.

17. Pred vyhotovením záznamu o výsledku preverenia podnetu zodpovedná osoba umožní osobe, ktorá podala podnet, aby sa vyjadrila k zisteným záverom. Ak osoba podávajúca podnet uvedie nové skutočnosti alebo so závermi zistenými zodpovednou osobou nesúhlasí, zodpovedná osoba musí k týmto skutočnostami a nesúhlasným námietkam zaujať stanovisko v písomnom zázname o výsledku preverenia podnetu s uvedením, či považuje tieto skutočnosti resp. námietky za opodstatnené.

18. Zodpovedná osoba je povinná výsledok preverenia podnetu vo forme písomného záznamu zaslať osobe, ktorá podnet podala, najneskôr do 10 dní od jeho preverenia. Písomný podnet je zodpovedná osoba povinná zaslať v zmysle vyššie uvedeného na adresu oznamovateľa doporučené s výhradou doručenia „do vlastných rúk“.

19. Zodpovedná osoba a zamestnávateľ sú pri neanonymných podnetoch povinní zachovávať mlčanlivosť o totožnosti osoby, ktorá podávala podnet.

20. Z preverovania podnetu je vylúčená zodpovedná osoba v prípadoch, ak:

a) podnet smeruje priamo voči zodpovednej osobe,

b) vzhľadom na skutočnosti uvádzané v podnete alebo okolnosti prípadu možno mať pochybnosť o nezaujatosti zodpovednej osoby k preverovanej veci, k osobe, ktorá podnet podala alebo k iným dotknutým osobám, ktorých sa podnet tiež priamo či nepriamo dotýka.

21. Podanie podnetu sa nesmie stať podnetom a ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by osobe podávajúcej podnet spôsobili akúkoľvek ujmu.

22. Ak sa v prípade preverovania podnetu preukáže, že došlo k spáchaniu činu, ktorý napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu, zodpovedná osoba je povinná túto skutočnosť oznámiť orgánom činným v trestnom konaní.

23. Na podnet, kde je oznamovateľ a obsah podnetu totožný so skorším podnetom (tzv. opakovaný podnet), sa nebude prihliadať ako na podnet v zmysle tejto smernice.

IV.

Spracúvanie a ochrana osobných údajov vedených v evidencii podnetov.

1. Pre potreby vedenia evidencie podnetov, pre potreby komunikácie s osobou podávajúcou podnet ako aj pre potreby komunikácie s orgánmi činnými v trestnom konaní, resp. správnymi orgánmi, je zamestnávateľ v zastúpení zodpovednou osobou oprávnený spracúvať osobné údaje uvedené v podnete v rozsahu: meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu oznamovateľa, miesto jeho výkonu práce a označenie jeho zamestnávateľa.

2. Pri preverovaní podnetu, najmä pri oboznamovaní dotknutej osoby s obsahom podnetu, je zodpovedná osoba povinná dbať na ochranu osobných údajov v zmysle zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov.

V.

Evidovanie podnetov.

1. Zodpovedná osoba je povinná po dobu troch rokov odo dňa doručenia podnetu viesť evidenciu podnetov v rozsahu týchto zaznamenávaných údajov:

- a) dátum doručenia podnetu,
- b) meno, priezvisko a adresa pobytu podávateľa podnetu, v prípade anonymného podnetu sa uvedie iba poznámka, že ide o anonymný podnet,
- c) predmet podnetu,
- d) výsledok preverenia podnetu,
- e) dátum skončenia preverenia podnetu.

2. Každý podnet je zodpovedná osoba povinná bez zbytočného odkladu zaevidovať v na to osobitne určenej podacej knihe, t.j. v evidencii podnetov, pod číslom podnetu, ktoré tvorí poradové číslo jeho doručenia a rok doručenia. Zodpovedná osoba je povinná si zároveň vyžiadať číslo z podacieho denníka podateľne obce pre každý doručený podnet, ktorý nebol doručený na podateľňu obecného úradu osobne alebo poštou. V prípade anonymného podnetu zodpovedná osoba zaeviduje podnet na podateľni s poznámkou „Anonymný podnet v zmysle zákona č. 307/2014 Z. z.“.

VI.
Záverečné ustanovenia.

1. Táto smernica ako aj úplné znenie zákona je zverejnené a dostupné všetkým zamestnancom obce vrátane zamestnancov organizácií uvedených v článku I., ods. (2) tejto smernice na webovom sídle obce: www.hran.sk.

2. Obec zabezpečí informovanie všetkých zamestnancov o tomto predpise a o zákone č. 307/2014 Z. z. a vyhotoví o tom písomný záznam. Táto smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom 1.7.2015.

V Hrani, dňa 25.6.2015

.....
Ing. Helena Zuskáčová
starostka obce

